

بررسی عوامل مؤثر بر تربیت جنسی دانش آموزان نوجوان شهرستان تربت

حیدریه در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹

سید حسن حسینی خیرآبادی^۱، حسین مومنی مهمویی^{۱*}، مهدی زیرک^۱، احمد اکبری^۲

۱. گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تربت حیدریه، تربت حیدریه، ایران

۲. گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد برداسکن، برداسکن، ایران

چکیده

زمینه و هدف: تربیت جنسی، مجموعه اقداماتی است که از مراحل اولیه زندگی انسان، با هدف رشد متعادل غریزه جنسی صورت گرفته و در شکل‌گیری شخصیت افراد نقش مهمی ایفا می‌کند. این پژوهش با هدف بررسی عوامل مؤثر بر تربیت جنسی دانش آموزان نوجوان شهرستان تربت حیدریه انجام گردید.

روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی تحلیلی است. جامعه آماری را دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه تربت حیدریه در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ تشکیل می‌دادند. از بین جامعه پژوهش ۳۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی جنسی برگرفته از پرسشنامه‌ی خودکارآمدی عمومی شوارتزر بود. داده‌ها با نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ و توسط رگرسیون خطی تجزیه و تحلیل شدند.

نتایج: بر طبق نتایج، سه متغیر روش‌های تربیت جنسی، عوامل خانوادگی و ویژگی‌های شخصیتی افراد در مجموع حدود (۲۳٪) از واریانس تربیت جنسی را پیش‌بینی نمودند. روش‌های تربیت جنسی، ($\beta=0/26$) از بیشترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی برخوردار بود. عوامل خانوادگی ($\beta=-0/22$) و ویژگی‌های شخصیتی افراد ($\beta=-0/19$) در رتبه‌های بعدی قرار داشتند.

نتیجه‌گیری: بر طبق یافته‌ها، روش‌های تربیت جنسی، عوامل خانوادگی و ویژگی‌های شخصیتی افراد، از بالاترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی و تأثیر برخوردار بودند. با توجه به حساسیت موضوع و تأثیر آن بر ابعاد مختلف زندگی افراد، شناسایی عوامل مؤثر بر تربیت جنسی به متصدیان نظام آموزشی کمک می‌کند تا مسیر بهتری را برای پرورش این بعد مهم تربیتی در پیش گیرند.

کلیدواژه‌ها:

تربیت، تربیت جنسی، نوجوانان، آموزش

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه محفوظ است.

مقدمه

در معنای فراگیر، تربیت جنسی، ناظر بر سه حوزه، بهداشت، اخلاق و آینده جنسی است و اولین قدم در این زمینه، آموزش و ارتقای سطح آگاهی‌های مرتبط با بهداشت جنسی است (۲). البته جهت‌گیری اصلی تربیت جنسی نباید صرفاً آرایه‌ی دانش مربوط به امور جنسی باشد. بلکه، بایستی ابعاد معنوی و روحانی مسایل جنسی را هم مورد تأکید خاص قرار دهد و به

تربیت جنسی یکی از مقوله‌هایی است که در ساحت تربیتی اسلام مورد توجه قرار گرفته، و همواره از حوزه‌های چالش‌انگیز تربیتی محسوب می‌شود. سازمان بهداشت جهانی، تربیت جنسی را هماهنگی میان ذهن، احساس و جسم می‌داند که جنبه‌های اجتماعی و عقلانی انسان را در مسیر ارتقا شخصیت، ایجاد ارتباط و عشق قرار می‌دهد (۱).

*آدرس نویسنده مسئول: تربت حیدریه، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تربت حیدریه، گروه علوم تربیتی

آدرس پست الکترونیک: Momenimahmouei@iautorbat.ac.ir

تحریکات جنسی و زمینه ساز انحرافات بعدی نیز گردیده است (۱۱، ۱۲).

در ایران نیز حوزه تربیت جنسی همواره به دلیل وجود پاره‌ای از ابهامات، سوء تفاهم‌های نظری و فکری و موانع اجرایی با مشکلات فراوانی دست به‌گریبان بوده و همین امر، زمینه ساز بروز بسیاری از معضلات اجتماعی و انحرافات رفتاری در میان نسل جوان شده است (۱۳). به هر میزان مدارس در تربیت جنسی از روش‌ها و برنامه‌های جامع، اصولی و منطقی استفاده کنند، تربیت کامل تری انجام خواهد شد (۱۴). افرادی که در کلاس‌ها، سمینارها و برنامه‌های آموزش جنسی شرکت می‌کنند، درک بهتری از مسائل جنسی خواهند داشت (۱۵). چرا که آموزش جنسی مناسب باعث می‌شود مسؤلیت‌پذیری و درک افراد از امور جنسی افزایش یابد (۱۶) و منجر به تأخیر شروع روابط جنسی در نوجوانان شود (۱۷). از طرفی عوامل بسیاری چون فضای حاکم بر جامعه از حیث فرهنگی، میزان آگاهی و توجه خانواده‌ها، تعاملات فرزندان با والدین نیز در تربیت جنسی کودکان و نوجوانان مؤثر می‌باشد (۱۸) همچنین میزان آشنائی نوجوانان و کودکان نسبت به دانش صحیح در خصوص اندام‌های جنسی و کارکردهای آن و نحوه معاشرت با جنس مخالف می‌تواند تربیت جنسی را تحت تأثیر قرار دهد (۱۹). با این حال نتیجه پژوهش‌ها در ایران نشان می‌دهد که برنامه درسی راه را برای ورود به این موضوع، با وجود تأکیدات دینی، علمی و ضرورت‌های فرهنگی و اجتماعی هموار نکرده و تربیت در این زمینه با سکوت نظام آموزشی، به دیگر رسانه‌ها از جمله ماهواره، اینترنت، شبکه‌های مجازی و غیره واگذار شده (۹) و برنامه درسی تربیت جنسی به یکی از مولفه‌های کم‌اهمیت در نظام آموزشی تبدیل شده است (۷). لذا با عنایت به اهمیت این موضوع به ویژه در دوران بلوغ و نوجوانی، پژوهش حاضر با هدف بررسی برخی عوامل مؤثر بر تربیت جنسی در دانش آموزان دوره متوسطه شهرستان تربت حیدریه انجام گرفته است.

موازات آموزش مفاهیم و اطلاعات مرتبط با آناتومی و فیزیولوژی انسانی، بر جوانب معنوی، انسانی و روحی امور جنسی تأکید نماید (۳). با این حال اهدافی چون، جلوگیری از بارداری ناخواسته، کاهش بروز بیماری‌های واگیردار جنسی (۴)، مراقبت و بکارگیری روش‌های مطلوب رشد غریزه جنسی در جهت تکامل شخصیت جنسی برای تربیت جنسی مطرح است (۵). برای ثمربخشی آموزش‌های جنسی، مداخله‌های دقیق، با اهداف تعیین شده و روش‌شناسی مقبول ضروری است (۶). البته عدم جهان بینی درست، فقدان نظام تربیتی مبتنی بر مبانی نظری و الهی، دید صرفاً فیزیولوژیکی و غفلت از جنبه‌های روانی، معنوی، اخلاقی و اجتماعی آن باعث شده، بشر در این بحران غوطه‌ور باشد (۷).

UNESCO اهداف این بعد تربیتی را تحت عنوان افزایش فهم و دانش، بیان احساسات، ارزش‌ها و نگرش‌ها، پرورش مهارت‌ها و کاهش رفتارهای پرخطر جنسی معرفی می‌کند (۸). مجموعه پژوهش‌های انجام گرفته و تجارب آموزشی برخی کشورها در زمینه‌ی تربیت جنسی، مستندات قابل توجهی از مبانی پژوهشی و تجربی در این حوزه و پیامدهای آن در ابعاد مختلف را فراهم آورده است. مطالعه فراتحلیلی Kirby و همکاران، در مورد تأثیرات برنامه‌های تربیت جنسی در کشورهای مختلف، نشانگر موفقیت آمیز بودن اکثر این برنامه‌ها می‌باشد. چرا که این برنامه‌ها به نحو چشمگیری سوء رفتارهای جنسی را اصلاح کرده، شیوع عادات مخاطره آمیز جنسی را کاهش داده و باعث افزایش آگاهی نوجوان در مورد بهداشت جنسی شده اند (۹). بر طبق نظر Kevan مراکز آموزشی باید مجموعه‌ای از اطلاعات و آگاهی‌های سازنده را در زمینه رفتارهای سالم جنسی به نوجوانان منتقل نموده تا بتوانند در موارد مقتضی تصمیمات آگاهانه اتخاذ نمایند (۱۰). برخی از نظام‌های آموزشی نتایج مطلوبی از تربیت جنسی کسب نموده اند، در حالی که در برخی دیگر صرفاً توجه به آموزش مسائل جنسی مد نظر بوده و این امر نه تنها غریزه جنسی را هدایت و کنترل نموده بلکه سبب

روش‌ها

این مطالعه توصیفی-تحلیلی در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ در شهرستان تربت حیدریه انجام شد. جامعه آماری کلیه دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه بودند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران $n = (N \times t^2 \times p \times q) \div (N \times d^2 + t^2 \times p \times q)$ (n=۳۰۰ نفر تعیین گردید و مشارکت کنندگان به روش نمونه گیری سهمیه ای انتخاب شدند. معیار ورود به مطالعه شامل اشتغال به تحصیل در دوره های اول و دوم متوسطه، دارا بودن سن بین ۱۲ تا ۱۸ سال و رضایت کامل به شرکت در پژوهش بود.

ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی جنسی بود که بر اساس پرسشنامه ی خودکارآمدی عمومی شوارتز (GSE-10) (۱۹۸۱) توسط وزیری و لطفی کاشانی (۱۳۹۲) ساخته شده و دارای ۱۰ سوال است که در یک پیوستار چهار گزینه‌ای، از (صفر اصلا صحیح نیست) تا (۳ کاملاً صحیح است)، نمره گذاری شده است. در پژوهش های مقدماتی اولیه، پایایی پرسشنامه با استفاده از روش اندازه گیری آلفای کرونباخ ۰/۸۶، دو نیمه کردن اسپیرمن-براون ۰/۸۱، و روش گاتمن ۰/۸۱ گزارش شده است. در پژوهش حاضر نیز پایایی ابزار به وسیله آلفای کرونباخ محاسبه گردید و ۰/۸۳ به دست آمد. روایی پرسشنامه در ایران با استفاده از روش روایی محتوا و با استفاده از نظر متخصصان مورد تأیید قرار گرفت. متغیرهای فردی شامل ۷ متغیر، سن، جنس، رشته تحصیلی، مقطع تحصیلی، وضعیت تاهل، منبع کسب اطلاعات در مورد تربیت جنسی و محل سکونت (شهر یا روستا) بود. به جهت ملاحظات اخلاقی، مجوز لازم از سازمان آموزش و پرورش خراسان رضوی اخذ و هماهنگی ها با مدیریت آموزش و پرورش تربت حیدریه و مدیران مدارس صورت گرفت. پرسشنامه ها بصورت خود ایفاء و به تفکیک در مدارس پسرانه در حضور پژوهشگر و در مدارس دخترانه توسط یک نفر کارشناس خانم که آموزش لازم را توسط پژوهشگر دریافت نموده بود، تکمیل گردید. با توضیح اهداف پژوهش و آماده کردن دانش آموزان به لحاظ روحی و

روانی، به آنان در زمینه محرمانه ماندن اطلاعات نزد پژوهشگر اطمینان داده شد. پس از جمع آوری پرسشنامه ها، داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ تجزیه و تحلیل گردید. علاوه بر شاخص های توصیفی، از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام (ورود متغیرهای مستقل یک به یک و به ترتیب اهمیت و داشتن بیشترین رابطه به مدل) استفاده شد.

نتایج

از مجموع ۳۰۰ دانش آموز شرکت کننده در مطالعه، ۱۴۲ نفر (۴۷/۳۳٪) پسر و مابقی دختر بودند. از نظر سنی تعداد ۱۴۸ نفر (۴۹/۳۳٪) بین ۱۲ تا ۱۴ سال و ۱۵۲ نفر (۵۰/۶۷٪) بین ۱۵ تا ۱۷ سال قرار دارند. در بین دختران دانش آموز تنها ۲۲ نفر (۷/۳۳٪) متأهل بودند. ۲۸۰ نفر (۹۳/۳٪) از پاسخ دهندگان شهری و مابقی در روستا سکونت داشتند. از نظر مقطع تحصیلی ۱۲۵ نفر (۴۱/۶۶٪) در دوره اول متوسطه و ۱۷۵ نفر (۵۸/۳۴٪) در دوره متوسطه دوم مشغول به تحصیل بودند. به لحاظ رشته تحصیلی، ۱۲۳ نفر (۴۱٪) در رشته علوم انسانی، ۸۸ نفر (۲۹/۳۳٪) در رشته علوم تجربی، ۶۷ نفر (۲۲/۳۳٪) در رشته ریاضی و ۲۲ نفر (۷/۳۴٪) هم در هنرستان های کار و دانش مشغول به تحصیل بودند.

نتایج در خصوص بررسی روابط بین متغیرهای پژوهش و تربیت جنسی بیانگر این است که بین ویژگی های شخصیتی دانش آموزان، عوامل خانوادگی، روش های تربیت جنسی، محتوای متون تربیت جنسی، و میزان پایبندی به تربیت جنسی، اهداف تدوین شده تربیت جنسی و عوامل اجتماعی و تربیت جنسی پژوهش رابطه مستقیم آماری و معناداری ($p < 0/001$) وجود داشت (جدول ۱).

در پژوهش حاضر هفت متغیر اصلی پژوهش (که رابطه معنادار با متغیر تربیت جنسی داشتند) انتخاب و با استفاده از روش رگرسیون گام به گام، چگونگی روابط میان آن ها و متغیر تربیت جنسی و نیز روابط میان خود متغیرهای اصلی پژوهش، ارزیابی شد. معادله پیش بینی عوامل مرتبط بر تربیت جنسی در

جدول ۱. رابطه متغیرهای اصلی پژوهش و تربیت جنسی

متغیر های اصلی	ضریب همبستگی پیرسون	سطح معنا داری
روش های تربیت جنسی	۰/۵۶۲	$p < ۰/۰۰۱$
عوامل خانوادگی	۰/۴۴۲	$p < ۰/۰۰۱$
ویژگی های شخصیتی افراد	۰/۴۷۷	$p < ۰/۰۰۱$
محتوای متون تربیت جنسی	۰/۲۳۴	$p < ۰/۰۰۱$
اهداف تدوین شده تربیت جنسی	۰/۲۱۱	$p < ۰/۰۰۱$
عوامل اجتماعی	۰/۲۰۹	$p < ۰/۰۰۱$
روش های ارزشیابی تربیت جنسی	۰/۱۵۳	$p < ۰/۰۰۸$

جدول ۲. آنالیز رگرسیون لجستیک چند متغیره عوامل مرتبط بر تربیت جنسی دانش آموزان

نام متغیر	ضریب رگرسیون (استاندارد نشده)	ضریب رگرسیون (استاندارد شده)	آماره t	سطح معنا داری
روش های تربیت جنسی	۰/۶۲۰	۰/۲۶۲	۴/۶۷۳	۰/۰۰۰
ویژگی های شخصیتی افراد	۰/۶۳۰	۰/۲۲۲	۳/۵۰۴	۰/۰۰۱
عوامل خانوادگی	-۰/۴۳۳	-۰/۱۹۰	-۳/۳۶۷	۰/۰۰۱

سه گام انجام گرفت. نتایج حاصل از رگرسیون چندمتغیره به شرح زیر می باشد. به طور کلی، از میان ۹ متغیر اصلی پژوهش، تنها ۳ متغیر وارد معادله رگرسیون شدند و سایر متغیرها از معادله خارج گردیدند (جدول ۲). از میان متغیرهایی که وارد معادله شدند، روش های تربیت جنسی با ضریب رگرسیون استاندارد شده $(\beta = ۰/۲۶۲)$ بالاترین قدرت پیش بینی کنندگی تربیت جنسی را دارا بودند. ویژگی های شخصیتی افراد با ضریب رگرسیون استاندارد شده $(\beta = ۰/۲۲۲)$ در جایگاه دوم و عوامل خانوادگی با ضریب رگرسیون استاندارد شده $(\beta = -۰/۱۹۰)$ در جایگاه سوم قرار داشتند.

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی میزان تاثیر عوامل مؤثر بر تربیت جنسی دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه شهرستان تربت حیدریه بود. نتایج نشان داد از میان متغیرهای پژوهش، سه متغیر، روش های تربیت جنسی، عوامل خانوادگی و ویژگی

های شخصیتی افراد، بیشترین تأثیر را بر متغیر تربیت جنسی پژوهش داشتند. در پژوهش Gevorgyan نیز عوامل مختلف خانوادگی از جمله توانمندی والدین نسبت به آموزش های جنسی که باعث می شود فرزندان به اطلاعات لازم و ضروری در این خصوص دسترسی داشته باشند، همسو می باشد (۲۰). به هر میزان که والدین در تربیت جنسی کودک از روش ها و برنامه های جامع، اصولی و منطقی استفاده کنند، تربیت جنسی کامل تری انجام خواهد شد (۲۱). تربیت جنسی بصورت جامع که بخش عمده آن در خانواده و در سنین کودکی انجام می شود، می تواند به کودکان و نوجوانان کمک کند تا چارچوبی از موضوعات بهداشتی و اجتماعی پیچیده و بحرانی را در ذهن ایجاد نماید (۲۲).

در پژوهش دیگری مشخص گردید که جو حاکم بر خانواده ها و میزان ارتباط عاطفی والدین با فرزندان شان بر تربیت جنسی سالم و هدفمند بسیار تاثیر گذار است. به اعتقاد محققان، دوره قبل از بلوغ بهترین زمان برای پدران و مادران است تا قبل از

یافتن جواب به راه های دیگری از جمله اینترنت، ماهواره، شبکه های مجازی و به خصوص گروه همسالان روی می آورند، که این مسیرها نه تنها پاسخ درستی را در برابر کنجکاوی هایشان قرار نمی دهد، بلکه ممکن است سبب انحراف آن ها و ایجاد مشکل برای خود فرد و جامعه شود (۲۷).

پژوهش حاضر به بررسی تاثیر برخی از متغیرها بر تربیت جنسی نوجوانان پرداخت و قطعا مولفه ها و عوامل دیگری نیز هستند که تاثیر زیادی بر آن دارند، لذا پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی تاثیر سایر متغیرها نظیر عوامل زیست شناختی، روابط بین فردی و عوامل بهداشتی مورد بررسی قرار گیرد. همچنین با توجه به نتایج به دست آمده و لزوم وجود برنامه های آموزشی رسمی و غیر رسمی در این بحث و نیز تغییرات گسترده فرهنگی در خصوص آموزش مسایل جنسی در جامعه ایران، و برخورد خاموش و با احتیاط شدید با این مسئله، پیشنهاد می شود؛ منابع اطلاعاتی کافی و مناسب برای دانش آموزان در قالب محتوای آموزش رسمی در دوره های مختلف تحصیلی توسط نظام آموزشی ارائه گردد. با توجه به اشراف، تأثیر گذاری، جایگاه و نقش بی بدیل و برجسته ی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه این گونه آموزش ها، پیشنهاد می شود، علاوه بر برگزاری دوره های ویژه تربیت جنسی فرزندان برای والدین، پکیج ها و بسته های آموزشی خاص تربیت جنسی توسط این وزارتخانه تهیه و تدوین شده و در اختیار خانواده ها و مدارس قرار گیرد.

مطالعات صورت گرفته در موضوعات تربیت جنسی در ایران بسیار اندک است و در تحقیق حاضر نیز تنها محدودی از دانش آموزان نوجوان دختر و پسر در یک شهرستان را مورد بررسی قرار گرفتند. لذا نتایج مطالعه ممکن است به سایر شرایط قابل تعمیم نباشد.

نتیجه گیری

نتایج نشان داد از بین متغیر های مؤثر بر تربیت جنسی، روش های تربیت جنسی، عوامل خانوادگی و ویژگی های شخصیتی افراد، از بیشترین قدرت پیش بینی کنندگی برخوردار بودند.

آغاز رفتارهای جنسی پیام های پیشگیری از خطرات جنسی را به فرزندان خود ارائه نمایند (۲۳). همچنین نقش خانواده و روابط موجود در آن بر تربیت جنسی فرزندان غیر قابل انکار است و چون والدین به عنوان منبع ارجح برای پرداختن به بعد تربیت جنسی کودکان و نوجوانان مطرح شده اند، لازم است علاوه بر علاقه مندی، تمایل و احساس راحتی با فرزندان، از توانمندی کافی در این زمینه نیز برخوردار باشند (۲۵، ۲۴). نتایج این پژوهش با پژوهش های گذشته (۲۵، ۲۱، ۱۶، ۱۱) همسو می باشد. نتایج این پژوهش و پژوهش های دیگر نشان دادند که خانواده به عنوان یک عامل اثرگذار می تواند در تربیت جنسی کودکان و نوجوانان نقش مهمی داشته باشد.

نتایج مطالعه حاضر مشخص کرد که کاربرد راهبردهای مناسب تربیتی تاثیر معناداری بر تربیت جنسی نوجوانان دارد. هر چه روش های به کار برده شده در طرح این گونه مسائل از پشتوانه علمی و تجربی قویتری برخوردار باشد، میزان دسترسی به موفقیت در تربیت جنسی بیشتر خواهد بود. این نتیجه با مطالعه رحمانی و همکاران (۵) همسو می باشد. آن ها، فقدان آگاهی از چگونگی ارائه مفاهیم جنسی، عدم احساس راحتی در طرح این مسئله، ترس از شکستگی حریم ها و عدم آگاهی از زمان مناسب برای ارائه آموزش های جنسی را از چالش های مربوط به روش های تربیت جنسی معرفی کردند.

امینی در پژوهش خود بیان نمود، آموختن و ادراک حقیقت ها و عواقب ناشی از فعالیت های جنسی در نوجوانان، ارائه چهارچوبی از ارزش های مذهبی-اجتماعی و خانوادگی و آموختن این نکته به نوجوان که، کجا و در کدام موقعیت ها باید احساسات و هیجان های خود را بروز دهد، از نکات کلیدی در روش های تربیت جنسی به شمار می رود (۷). بهره بردن از روش های مناسب در تربیت جنسی به ویژه در پاسخ به کنجکاوی های جنسی کودک و نوجوان نه تنها باعث فعالیت جنسی زود هنگام او نمی شود، بلکه در به تعویق انداختن آن نیز نقش مهمی ایفا می کند (۲۶). سوالات کنجکاوانه کودکان در صورتی که با روش های درست و منطقی قانع نشوند، برای

شماره ۸. شماره ۳. پاییز ۱۳۹۹
شماره ۱۰۸. شماره ۶. شماره ۲۰۱۳ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت حیدریه به ثبت رسیده است.

تضاد منافع

در این پژوهش هیچ گونه تعارض منافی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

مشارکت نویسندگان:

(۱) مفهوم پردازی و طراحی مطالعه یا جمع آوری داده ها، یا تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها: سید حسن حسینی خیرآبادی، حسین مومنی مهمویی، مهدی زیرک، احمد اکبری

(۲) تهیه پیش نویس مقاله: سید حسن حسینی خیرآبادی، حسین مومنی مهمویی

(۳) تایید دست نوشته پیش از ارسال به مجله: سید حسن حسینی خیرآبادی، حسین مومنی مهمویی

نتایج مطالعه می تواند اطلاعات مفیدی را در اختیار والدین، معلمان و مجریان نظام تعلیم و تربیت قرار دهد تا با استفاده از روش های مناسب و منطقی، شرایط را به گونه ای فراهم آورند تا دانش آموزان نوجوان به بهترین شیوه و بر اساس مراحل رشدی و روانشناختی و مبانی دینی و اخلاقی از تربیت جنسی شایسته ای برخوردار شوند.

تشکر و قدردانی

از همکاری دانش آموزان و مدیران مدارس که در تکمیل پرسشنامه های پژوهش همکاری داشتند، صمیمانه تقدیر و تشکر می شود.

تأییدیه اخلاقی

پژوهش حاضر با جلب رضایت آگاهانه مشارکت کنندگان انجام گرفته و به افراد شرکت کننده در مورد محرمانه بودن نتایج اطمینان داده شد. همچنین این پژوهش با کد مصوب طرح به

References

- Naz R. Sex education in Fiji. *Sexuality & Culture*. 2014 Sep 1;18(3):664-87.
- Kontula O. The evolution of sex education and students' sexual knowledge in Finland in the 2000s. *Sex Education*. 2010 Nov 1;10(4):373-86
- Rahmani A, Merghati-Khoei E, Fallahi A. Perceived advantages and disadvantages of sex education in young women: A qualitative study. *International Journal of High Risk Behaviors and Addiction*. 2018; 7(2): e57221.
- Epstein J.L. *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*. Routledge; 2018 Apr 17.
- Robinson KH, Smith E, Davies C. Responsibilities, tensions and ways forward: Parents' perspectives on children's sexuality education. *Journal Sex Education Sexuality, Society and Learning* 2017; 17(3): 333-47.
- Alavi HR. Islamic educational goals, methods, and content, with emphasis on Shia' Faith. *Journal of Research on Christian Education* 2013; 22(1): 4-20.
- Amini M, Rahimi H, Rasouli Z. Sex education gaps in university curriculum. *Journal of Research Development in Nursing & Midwifery* 2016; 13(1): 54-61. [Persian].
- UNICEF. *Health & family life education...10 Years & Beyond*. *Children in Focus* 2018; 15(2):4.
- Kirby, Douglas. Laris. B. A. & Roller, Lori A. Sex and HIV Education Programs: Their Impact on Sexual Behaviors of Young People Throughout the world. *Journal of Adolescent Health*, 2006; 40(3): 206- 217.
- Wylie K. Sex education and the influence on sexual wellbeing. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2010; 5:440-4.
- Adogu P, Udigwe I, Udigwe G, Ubajaka C. Review of problems of adolescent sexual behavior and the role of millennium development goals 4, 5 and 6 in Nigeria. *International Journal of Clinical Medicine*. 2014; 5, 940-948.
- Sabzi E, Tol A, Sadeghi R. Understanding stress experiences and coping strategies among primary school teachers. *Journal of Health System Research*. 2015; 11(2): 297-316. [Persian].
- Gilliam, M., Jagoda, P., Heathcock, S., Orzalli, S., Saper, C., Dudley, J., & Wilson, C. *Life Changer: A pilot study of a game-based curriculum for sexuality education*, *Pediatr Adolesc Gynecol*, 29(2016), 148-153.
- Goldman JD. An exploration in health education of an integrated theoretical basis for sexuality education pedagogies for young people. *Health Education Research*. 2011; 26(3): 526-41.
- Jorgensen SR, Potts V, Camp B. Project taking charge: Six-month follow-up of a pregnancy prevention program for early adolescents. *Family Relations* 1993; 42(4): 401-6.
- Whitfield C, Jomeen J, Hayter M, Gardiner E. Sexual health information seeking: A survey of adolescent practices. *Journal of Clinical Nursing* 2013; 22(23-24): 3259-69
- Telljohann, S. K., Symons, C. W., Pateman, B., & Seabert, D. *Health education: Elementary and middle school applications*, 2009 (p. 26). McGraw-Hill Higher Education.
- Trudell, B. *Doing sex education: Gender politics and schooling*. (2017). Routledge.
- Gevorgyan R, Schmidt E, Wall M, Garnett G, Atun R, Maksimova S, et al. Does Russia need sex education? The views of stakeholders in three Russian regions. *Sex Education: Sexuality, Society and Learning* 2011; 11(2): 213-26.
- Ghorbani M, Zamani-Alavijeh F, Shahry P, Zare K, Marashi T. Understanding childhood's sexual curiosity: An introduction to sexual health education and health promotion. *Iranian journal of health education and health promotion*. 2015; 3(3): 198-210. [Persian].
- Brisette I, Wales K, O'Connell M. Evaluating the wellness school assessment tool for use in public health practice to improve school nutrition and physical education policies in New York. *Journal of school health*. 2013;83(11):757-62.
- Matos M. G., Reis, M, Ramiro L, Ribeiro JL, Leal I. Sexual education in schools in

Portugal: evaluation of a 3 years period. *Creative Education* 2014; 5, 1353-1362.

23. Shams M, Parhizkar S, Mousavizadeh A, Majdpour M. Mothers' views about sexual health education for their adolescent daughters: a qualitative study. *Reproductive health*. 2017;14(1):24.

24. Martin KA, Luke K. Gender differences in the ABC's of the birds and the bees: What mothers teach young children about sexuality and reproduction. *Sex Roles*. 2010;62(3- 4):278-91.

25. Brotman, J.S. Mensah, F.M., & Lesko, N. Exploring identities to deepen understanding of urban high school students' sexual health decision-making. *Journal of Research in Science Teaching*, 2010; 47 (6), 742-762

26. Merghati khoie E, Abolghasemi N, Taghdisi M. Child sexual health: qualitative study, explaining the views of parents. *Scientific Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Research*. 2013;11(2):65-74.

Investigation of factors affecting adolescent sex education in Torbat Heydaryeh (2019-2020)

Seyed Hassan Hosseini Khairabadi¹, Hossein Momeni Mahmavi^{1*}, Mehdi Zirak¹, Ahmad Akbari²

1. Department of Educational Sciences, Islamic Azad University, Torbat Heydaryeh Branch, Torbat Heydaryeh, Iran

2. Department of Educational Sciences, Islamic Azad University, Bardaskan Branch, Bardaskan, Iran

Corresponding author: Momenimahmouei@iautorbat.ac.ir

Abstract

Background & Aim: Sex education is an action that has been taken from the earliest times of human life, with the aim of balanced growth of sexual instinct and plays an important role in shaping the personality of individuals. The present study aimed to investigate factors affecting the sexual education of students in Torbat Heydaryeh.

Methods: The present study is a descriptive-analytical study. The population was male and female high school students in Torbat Heydaryeh, during the academic year of 2019-2020. Using Cochran's formula and quota sampling method, 300 students were selected as samples. The data collection instrument in this study was a standard sexual self-efficacy questionnaire devised by Vaziri and Lotfi (2013) based on Schwartz General Self-Efficacy Questionnaire (GSE-10) (1981). Data were analyzed by SPSS 24 through step-by-step multiple regression, the relationship between variables and the dependent variable was measured.

Results: The results revealed that there is a direct and significant relationship ($P < 0.001$) between the seven main and dependent variables. The adjusted R^2 in the third step showed that sexual education methods (Beta=0.262) had the highest predictive power, family factors (Beta=0.433), and personality traits (B = -0.443) and family factors (B = 0.630) are in other rankings.

Conclusion: The present study investigated the effect of some factors on sex education and found that among the considered variables, sexual education methods, family factors and personality traits of individuals, had the highest predictive power and effect on adolescent sexual education given the sensitivity of the issue and its impact on various aspects of people's lives, identifying the effective factors, helps families, society and those in charge of the education system to take a better path to cultivate this important educational dimension.

Keywords:

Sex education,
Students,
Education,
Curriculum

How to Cite this Article: Hosseini Khairabadi SH, Momeni Mahmavi H, Zirak M, Akbari A. Investigation of factors affecting adolescent sex education in Torbat Heydaryeh (2019-2020). Journal of Torbat Heydaryeh University of Medical Sciences. 2020;8(3):87-95.